

Vergaderjaar 2008–2009

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 177

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 oktober 2008

Hierbij bied ik u het rapport «Wapens weren» aan, dat de weerslag vormt van de nulmeting naar de aanpak van wapenbezit op het voortgezet onderwijs en in de horeca.¹ Het onderzoek is in opdracht van het ministerie van Justitie door het onderzoeksbureau SGBO uitgevoerd.

Achtergrond

De afgelopen jaren heeft het kabinet zich ingespannen het wapenbezit in de Nederlandse samenleving terug te dringen. Zo is het *Actieplan aanpak illegale wapens* (2005) tot uitvoering gebracht.² Daarnaast wordt in het kader van het Programma Geweld ingezet op de preventieve aanpak van wapenbezit.³ In 2007 heeft dit geresulteerd in de ontwikkeling van twee checklists voor de preventieve controle op wapenbezit in de horeca en op scholen. Beide checklists zijn gebaseerd op *best practices* in respectievelijk Amsterdam en het Land van Cuijk. Ze dienen ingebed te worden in het veiligheidsbeleid van de scholen en horecazaken. Bovendien is voor de toepassing van de checklists samenwerking met lokale partners zoals de politie en gemeente van belang.

Nulmeting

Om het gebruik van de checklists na verloop van tijd te kunnen meten is voorafgaand aan de distributie begin 2008 een nulmeting uitgevoerd naar de lokale samenwerking bij de preventieve aanpak van wapenbezit. De resultaten zijn verwerkt in het rapport «Wapens weren». Ten behoeve van de nulmeting zijn vragenlijsten verstuurd naar alle scholen in het voortgezet onderwijs, de grotere horecagelegenheden, alle politiebureaus en gemeenten. De respons was bij de scholen 54%, de horeca 29%, de politie 38% en de gemeenten 51%. In al deze gevallen was de respons voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Kamerstukken II, 2004/2005, 28 684, nr. 55.

³ Het Programma Geweld is medio 2008 van start gegaan en vormt de opvolger van het Actieplan tegen Geweld uit 2005 (Kamerstukken II, 2005/2006, 28 684, nr. 65).

Belangrijkste resultaten voortgezet onderwijs

In de enquête zijn eerst vragen gesteld over de mate waarin wapengerelateerde problematiek zich voordoet. Van de scholen geeft 24% aan dat er het afgelopen jaar ten minste één incident geweest is waarbij sprake was van wapenbezit. Daarnaast meldt 18% wapenincidenten *rondom* de school. Meestal gaat het om slag-, steek- of stootwapens; het gebruik van vuurwapens wordt door 4% gemeld. Bij de gemeenten is 12% op de hoogte van wapenincidenten op de scholen binnen de eigen gemeentegrenzen. Bij de politie, waar het werkgebied meerdere gemeenten kan omvatten, ligt dit aantal op 47%. Voor 68% van de scholen, 76% van de politie en 46% van de gemeenten vormt wapenbezit op scholen dan ook een aandachtspunt.

Zoals gezegd is het voor de toepassing van de checklist van belang dat scholen een veiligheidsbeleid geformuleerd hebben. Van de responderende scholen geeft 48% aan te beschikken over een veiligheidsplan; meestal zijn hierin regels over wapenbezit opgenomen. 26% van de scholen hield het afgelopen jaar preventieve wapencontroles, zoals ook wordt voorgestaan in de checklist. Naast inbedding in het veiligheidsbeleid is samenwerking met lokale partners bij de preventieve aanpak van wapens van belang. Van de scholen acht 88% deze samenwerking essentieel, maar 69% werkt daadwerkelijk samen. Vooral politie, gemeente, Halt-bureaus en andere scholen worden genoemd als belangrijke partners. Daar waar samengewerkt wordt, bestaat dit vooral uit (incidenteel) overleg. Bij een minderheid is de samenwerking geformaliseerd in een convenant of gedeeld veiligheidsplan.

Belangrijkste resultaten horeca

Van de responderende horecagelegenheden meldt 7% dat er het afgelopen jaar minstens één incident in de zaak is geweest, waarbij sprake was van wapenbezit. *Rondom* de horeca meldt 23% van de exploitanten incidenten met wapens. Vaak gaat het om het gebruik van steekwapens en wapens uit de categorie «overige» (kapotgeslagen glazen, barkrukken en dergelijke); het gebruik van vuurwapens wordt door 13% gemeld. Van de gemeenten zegt 25% en van de politie 71% op de hoogte te zijn van wapenincidenten in de horeca in hun werkgebied in het afgelopen jaar. Voor 76% van de respondenten bij de politie vormt wapenbezit in de horeca een aandachtspunt. Datzelfde geldt voor 46% bij de gemeenten en voor 38% van de horecaeigenaren.

Van de responderende horecagelegenheden heeft 31% een veiligheidsplan en meestal zijn hierin huisregels over wapenbezit opgenomen. Preventieve wapencontroles, zoals voorgestaan in de checklist, zijn het afgelopen jaar door 20% van de horeca uitgevoerd. Uit de nulmeting blijkt voorts dat 50% van de horecagelegenheden samenwerking met lokale partners essentieel acht, maar dat 20% ook daadwerkelijk samenwerkt. Vooral de politie, de gemeente en andere horecazaken worden als belangrijke partners beschouwd. Daar waar samengewerkt wordt, gaat het vooral om (incidenteel) overleg en is dit slechts bij een minderheid geformaliseerd in een convenant of gedeeld veiligheidsplan.

Beleidsvoornemens

Het hoge aandeel slag-, steek- en stootwapens bij de wapengerelateerde incidenten bevestigt eens te meer de noodzaak voor mijn eerdere voornemen om de maatvoering in de Wet wapens en munitie voor stiletto's, vlinder- en valmessen te laten vervallen, zoals in maart 2008 aan de Tweede Kamer gemeld.¹ De resultaten van de nulmeting maken boven-

¹ Kamerstukken II, 2007/2008, 28 684, nr. 132.

dien duidelijk dat er nog winst geboekt kan worden in het bevorderen van de samenwerking bij de preventieve aanpak van wapens. In het Programma Geweld zal deze samenwerking en de toepassing daarbij van de checklists komend jaar gestimuleerd worden. Eind 2009 staat een vervolgmeting gepland om de vorderingen in de lokale samenwerking op basis van de methodiek in de checklists te meten.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin